

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ СУРГУУЛЬ
Газарзүй Геологийн Факультет

ГЕОЛОГИЙН АСУУДЛУУД

Геологийн онол-аргazүйн сэтгүүл
3/155

№ 01

Улаанбаатар
2000

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ СУРГУУЛЬ
Газарзүй Геологийн Факультет

**МОНГОЛ УЛСЫН ИХ СУРГУУЛЬД
ГЕОЛОГИЙН САЛБАР БАЙГУУЛАГДСАНЫ
40 ЖИЛИЙН ОЙД ЗОРИУЛАВ**

**ГЕОЛОГИЙН
АСУУДЛУУД**

3/155

№ 01

**Улаанбаатар
2000**

© ГЕОЛОГИЙН АСУУДЛУУД
Геологийн онол-аргазүйн сэтгүүл
улирал тутамд гарна.

ISBN 99929-76-01-2

Эрхлэх зөвлөлийн хаяг:
МУИС, Геологийн Минералогийн тэнхим
МУИС, Хичээлийн 2-р байр, өрөө 163
Утас: 318296

Редакцийн зөвлөл:

С.Дашдаваа
Ж.Бямба
Я.Болд
А.Пэрлээ
Д.Бат-Эрдэнэ
Д.Доржготов

Энэ дугаарыг эрхэлсэн: Д.Бат-Эрдэнэ, А.Пэрлээ.

ГАРЧИГ

1. Д.Бат-Эрдэнэ, Л.Жаргал.	
"Особенности качества углей Восточно-Монгольской провинции"	4
2. D.Bat-Erdene, L.Jargal.	
"Mezozoic combustible mineral resource basins in Mongolia" . . .	11
3. Л.Жаргал, Д.Бат-Эрдэнэ.	
"Монголын нүүрсний хувирал"	18
4. Д.Бат-Эрдэнэ, Л.Жаргал.	
"Витринитийн гэрэл ойлгох чадварыг шатах ашигт малтмалын судалгаанд хэрэглэх нь"	34
5. Д.Бат-Эрдэнэ.	
"Nature of distribution and formation of coal basins in Mongolia"	54
6. Л.Жаргал .	
"Дорнод Монголын провинцийн нүүрсний эрдэслэг бүрэлдэхүүний тухай"	64
6. Л.Жаргал.	
"Шивээ-Овоогийн ордын нүүрсний петрографийн судалгаа"	71
7. А.Пэрлээ, Н.Одгэрэл.	
"Segnosauridae динозаврын бүлэг Триасын прозавропод амьтдын хөгжлийн шугам дээр реликт маягаар дахин үүссэн байх боломж"	78
8. А.Пэрлээ.	
"Амьдралын үүсэл анхны чулуужсан амьтдын тухай"	84

9. А.Пэрлээ, Б.Эрдэнэцогт.	
“Эрдэм шинжилгээний ажлын чанар түүнд тавигдах шаардлага”	90
10. Я.Болд, Г.Чинбат.	
“Дөч голын геоморфологийн онцлог”	97
11. Я.Болд, Г.Чинбат.	
“Дөч гол-баруун Бигтуүгийн геоморфологийн тогтоц”	99
12. С.Дашдаваа, С.Оюунгэрэл.	
“Постмаагмын ордуудын хэтийн төлөв, үнэлгээнд термобарогеохимиийн судалгааны үр дүнг ашиглах”	102

Өмнөх үг

МУИС-ийн геологийн салбараас эрхлэн Монголын нутаг дэвсгэрийн геологийн тогтоц, ашигт малтмалын судалгааны асуудлаар эрдэм шинжилгээний цуврал бичгийн анхны дугаарыг гаргаж байна.

Одоогийн МУИС-ийн геологийн салбар шинээр 1991-онд тэр үеийн Байгалийн ухааны факультетийн бүрэлдэхүүнд геологич, газрын тосны мэргэжилтэн бэлтгэх зорилгоор байгуулагдсан болно. Өнгөрсөн 10 шахам жилд манай салбар геологич-бакалавр болон ШАМ-ын геологич-бакалавр мэргэжлээр 7 удаа 91 бакалавр төгсгөж, 12 магистр, 2 дэд докторын зэрэг хамгаалаад байна.

Анх зөвхөн 3 багш, ажилтантай байгуулагдсан Геологи-Минералогийн тэнхимд одоо Геологи-Минералогийн ухааны доктор 2, дэд доктор 5, магистр 4 ажиллаж байгаагаас профессор нэг, дэд профессор 4 байна.

Геологийн салбарт зөвхөн 1999-2000 оны хичээлийн жилд 237 оюутан, 4 магистрант, 5 докторант суралцаж байгаа болно. Геологийн минералогийн тэнхимиин багш нар геологийн олон төрлийн чиглэлээр өндөр түвшинд мэргэжсэн, сургалт, эрдэм шинжилгээний ажлын баялаг туршлагатай.

Салбарын багш нарын анхны энэхүү эрдэм шинжилгээний бүтээлийн цувралд Монгол орны Геологийн тогтцын тодорхой асуудлуудаас гадна судалгааны аргачлалын чанартай бүтээлтүүд орж байна. Тухайлбал, ШАМ-ын судалгаанд петрографи, геохимийн судалгааны орчин үеийн аргуудыг хэрэглэх (Д.Бат-Эрдэнэ, Л.Жаргал), Монголын ШАМ-ын орд, сав газрын геологи (Д.Бат-Эрдэнэ), динозаврын судалгааны үр дун (А.Пэрлээ, Н.Одгэрэл), амьдралын үүслийн тухай үзэл баримтлалын тесөөллийн тойм (А.Пэрлээ), эрдэс төрүүлэгч уусгамалын оромын судалгааны үр дунгээр ашигт малтмалын ордод үнэлгээ өгөх (С.Дашдаваа, С.Оюунгэрэл), зарим бүс нутгийн геоморфологийн онцлогийн (Я.Болд, Г.Чинбат) талаар гүйцэтгэсэн судалгааны үр дун хэвлэгдэж байна.

Манай салбарын эрдэм шинжилгээний бүтээлийн цуврал цаашид тогтмол гарч байх бөгөөд бид цувралдаа геологийн шинжлэх ухааны бүхий л салбарыг хамарсан шинжлэх ухаан, танин мэдэхүй, сурталчилгааны мэдээ, материалыг хүлээн авч хэвлэж байх болно.

"Геологийн асуудлууд" цувралуудыг захиалж авах, өөрийн бүтээлийг хэвлүүлэх сонирхолтой хүмүүс манай эрхлэх зөвлөлд доорхи хаягаар хандахыг хүсье.